

САНА ОЛОХ

2021 сыл
Атырдьах
ыйын
13 күнэ
бэстинсэ
№ 53 (11806)

Чурапчы улууһун хаһыата • ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫҢҨЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР • @sanaoloh

бэстинсэ атырдьах ыйын 13 > субуота атырдьах ыйын 14 > баскыһыанньа атырдьах ыйын 15 > бэнидиэньиэк атырдьах ыйын 16 > олутурунньук атырдьах ыйын 17 >

— НОВОСТИ РЕСПУБЛИКИ —

Галина Данчикова работает по привлечению средств на борьбу с пожарами

Минувшую неделю депутат Госдумы от Якутии Галина Данчикова работала по привлечению средств на тушение лесных пожаров. Причем деятельность по привлечению средств идет системно, не первый год. Парламентарий работает по внесению изменений в методику распределения между субъектами РФ субвенций из федерального бюджета для осуществления отдельных полномочий в области лесных отношений.

С участием Правительства республики проведена плотная работа как с профильным комитетом Госдумы, так и с Правительством РФ, Минприроды России. В результате утвержден совершенно новый порядок, которого раньше не было, в виде «Правил определения общего объема субвенций для осуществления полномочий Российской Федерации в области лесных отношений, переданных в

соответствии с Лесным кодексом постановлением Правительства РФ от 11 сентября 2020 г. N 1404». Правила начнут действовать уже с 1 января 2022 года. Они будут основой для расчета субвенций (денеги на реализацию полномочий) из федерального бюджета в региональные.

В прошлые годы в рамках федерального проекта «Сохранение лесов» из федерального бюджета выделены средства на оснащение лесопожарной техникой и оборудованием. Республика получила за последние три года 431,7 млн. рублей.

В прошлом году в целях оказания финансовой помощи республике выделено дополнительное финансирование на мероприятия по тушению лесных пожаров и мониторинг пожарной опасности в лесах в объеме 772,8 млн. рублей, в том числе из нераспределенного резерва средств субвенций из

федерального бюджета в объеме 111,8 млн. рублей и из резервного фонда Правительства Российской Федерации в объеме 661 млн. рублей.

Поскольку ситуация остается напряженной, республикой сделан еще один шаг. Глава Якутии Айсен Николаев и Галина Данчикова обратились с письмами к председателю Правительства РФ Михаилу Мишустину, где поблагодарили за сказанную помощь и обратились с просьбой выделить материальные средства из государственного резерва – оборудование, технику, продукты питания, отметив, что на 9 августа действуют 156 природных пожаров, из них по 72 принимаются меры. Задействованы 3700 человек и 551 единица техники. Также от республики направлена заявка о дополнительных средствах на тушение лесных пожаров в размере 500 млн. рублей. И вот пришло подтверждение, что заявка удовлетворена, помощь из ближайших баз МЧС уже поступает.

Андрей МИХАЙЛОВ.

— УЛУУСКА – БҮННЭРГЭ —

МЭЛДЭХСИГЭ ОЙУУР УОТА ЧУГАҢААТА

Атырдьах ыйын 12 күнүн 15 чаастаабы иһитиннэриинэн, ойуур баһаара Мэлдэхси учаастагар тийэрэ 2 бизрэтэ хаалбытын биллэрдилэр. Учаастакка уопсайа 19 дьиз, 90 киһи, 33 оҕо, 1 социальнай эбийиэк баара биллэр. Мантан дьону көһөртөөн тураллар.

Уоту утары охсуһууга билигин 1 тыраахтар, 2 баһаарынай массыына, 3 уу кутар массыына, 5 мотоплумпа, барьта холбоон 70 киһи уоту салгыы ыыппат туһугар үлэли сылдьаллар. Ити 70 киһиттэн 10 улуус баһаарынай чааһын байыастара бааллар. Баһаарга үлэли сылдьар дьону Николай Лукин илээн-сабалаан салайар. Уопсайа 15 тыһыынча гаа сир уокка былдьанна.

Мугудай нэһилиэгэр эмиз 70 киһи тахсан баһаары утары охсуһа сылдьар, эбии тыраахтар үлэлиир. Алабар нэһилиэгиттэн эбии биир тыраахтар тахсан үлэли сылдьар. Хадаар, Хайахсыт нэһилиэктэригэр уот чугаһынан кэлиитин, кэтир-маныыр биригээдэлэр тэрилиннилэр. Олохтоох нэһилиэтиннэ отторун тизээн, куттала суох сиргэ таһаллар.

“Мэлдэхсигэ тыал хайысхатын эмискэ уларытан улахан кутталы үөскэтэ” — диэн улуустаабы Биир кэлим диспетчерскэй сулууспа иһитиннэрэр. ЫБМС байыастара Мииринэй куораттан көтөн кэлэллэрэ күүтүлэр.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Коронавируһу вакцина эрэ кыайыаба

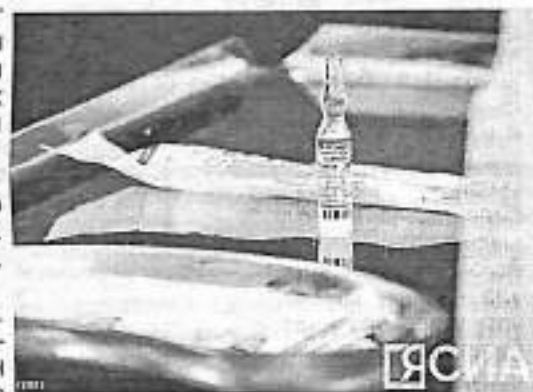
Чурапчы улууһугар лабораторияҕа бигэргэммит анаалыс түмүгүнэн, уопсайа 1236 коронавируһунан ыалдьыы түбэлтэтэ бэлиэтэннэ. Үтүөрбүт киһи ахсаана — 1179, иитинтэн 18 киһи өллө. Атырдьах ыйын 12 күнүгэби туругунан положительнай анаалыстаах киһи суох. Эмтэнэ сылдьар киһи ахсаана — 37, ити иһиттэн — 6 оҕо. Тастан эмтэнэрэ — 22. Дьизлэригэр опорон эмтэнэр ыарыһахтар бэйэ-бэйэлэрин кытары алтыһыылара суох. Ыалдьыбыт дьон самоизоляцияҕа олороллор. Бары хонтуруолга сылдьаллар.

Инфекционной стационарга 15 киһи сытар. Ыарахан туруктаах ыарыһах суох. ИВЛ-га (искусственное вентилиция легких) холбонон сытар ыарыһах суох. Кислородунан тыһынар концентраторга 3 ыарыһах сытар. Дьоккуускайга Өрөспүүбүлүкэтээҕи балыһа пульмонологическай отделениетыгар 2 ыарыһах сытар. Уопсайа 79 контактаах дьон самоизоляцияҕа хабыллына.

Коронавируһу утары вакцинаны бизири былаана — 7090. Билинги туругунан, уопсайа 4380 киһи быһыыны ылан, көрдөрүү 60%-на тийдэ.

Ытыктабыллаах улуустут олохтоохторо! Дойдуну улаханньык аймаабыт коронавирус дьанын вакцина эрэ тохтотуоҕа. Онон тус доруобуйаҕыт туһугар кыһаллан, вакцинаны ыларгытыгар ынырабыт.

Василина ОЛЕСОВА,
Улуустаабы киин балыһа эпидемиолог көмөлөһөөччүтэ.

— ТЫА ХАҢААЙЫСТЫБАТА —

ОТТООҢУН АТЫРДЬАХ ҮЙҮН 12 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН

№	Наслэг	План-задание заготовки сена на 2021 год, тонн	прогноз	% выполнения на местах	Фактически сложено, гектар	Фактически заготовлено, тн	% от плана	План моб. бр	Факт моб. бр	%	Всего сена с моб.бр	План-задание заготовки сена на 2020 год, тонн	за аналогичный 2020 год		
													сложено, га	заготовлено, тонн	в%
1	Алагарский	1717	500	29	460	323	18,8	300	75	25	398	1855,0	1131	806	43,5
2	Бахсытский	1673	800	48	826	316	18,9	600	39	7	355	1830,0	1682	986	53,9
3	Болтогинский	1634	1100	67	1285	866	53,0	700	140	20	1006	1812,0	1860	1536	84,8
4	Болугурский	2872	2872	100	1820	1765	61,5		0		1765	3148,0	1610	1373	43,6
5	Кытанахский	1773	1700	96	1420	1342	75,7		0		1342	1812,0	2280	2185	120,6
6	Арылахский	1422	1200	84	893	725	51,0		0		725	1627,0	1433	1365	83,9
7	Мугудайский	2321	1300	56	807	619	26,7	300	75	25	694	2638,0	2118	1778	67,4
8	Ожунский	2942	1800	61	941	530	18,0	300	50	17	580	3277,0	2210	1998	61,0
9	Соловьевский	2178	2440	112	1463	1566	71,9	250	250	100	1816	2617,0	2207	1787	68,3
10	Сыланский	4182	1500	36	1127	897	21,4	2240	44	2	941	4580,0	3055	2771	60,5
11	Телеский	1492	500	34	715	291	19,5	400	0	0	291	1587,0	1415	991	62,4
12	Хадарский	1741	1200	69	730	778	44,7	410	18	4	796	1907,0	1795	1581	82,9
13	Хатылынский	1799	1900	106	1450	831	46,2	180	120	67	951	2106,0	1985	1715	81,4
14	Хаяхсытский	1524	500	33	695	329	21,6	400	0	0	329	1750,0	1360	1130	64,6
15	Хоптогинский	3089	1600	52	760	587	19,0	1400	0	0	587	3251,0	2585	1922	59,1
16	Чакырский	2077	1500	72	1105	764	36,8	620	88	14	852	2305,0	2614	1394	60,5
17	Чурапчинский	1564	800	51	675	405	25,9				405	1755,0	993	1007	57,4
	Всего по улусу	36000	23212,0	64	17172,0	12934,0	35,9	8100,0	899,0	11	13833,0	39857,0	32333,0	26325,0	66,0

Марианна ПЕРМЯКОВА,
улуустаабы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кылаабынай агранома.

— ИЛ ДАРХАН НЭДИЭЛЭТЭ —

Айсен Николаев үлэтин сүрүн түгэннэрэ

Атырдых үйийн 2 күнүгэр СӨ Ил Дархана Айсен Николаев Мииринэй оройуонугар хамсык болтуруостарыгар сүбэ мунньаҕы ыытта. Кэнники нэдиэлэлэргэ бу оройуонна коронавирус тарбаныта күүүрдэ. Айсен Николаев оскуола сүбэ аһыллаары турдагына, онуоха эбии уолуускааттан тэннүү үгэннэгэр сөптөөх мизэрлэри ыларга дьаһайда. Хамсыгы тохтотор соботох суолунан быһыыны ылыы буолар. Ити үлэни түргэтээр орук турар. Онуоха наадалаах эмп-томп, анаалыны тутар лаборатория барыта баар. Мииринэйгэ хаанмахтааһын кэмгэр анал мизэрлэри тутуспатах түгэн элбэх. Итинэн дьон тумуу дии санаан, ыалдьан баран бырааска хойутан көрдөрүмүттэрин түгэннэгэр вирус тарбаныта элбээбит дьон быһаарылыына.

Атырдых үйийн 3 күнэ. Саха сириг арбаа өтүгэр уот туруута үгүс буолан балаһыанһа уустук. Айсен Сергеевич суһал сүбэ мунньахха Сүлдьүкээр таһыгар турбут ойуур баһаарын кэмгэр умуруора охсубакка, мүччү туттубут Мииринэй оройуонун ыстаабын сэмэлээтэ. Билигин ити уот Сөтлэй бөлүөлэтин диэки баран, онно баар ГЭС эрлэн кутталлаах быһыыны-майгыны үөскөтө.

Ити уот өссө бэс үйүн 22 күнүгэр турбут. Баһаары утары олохтоохтору сэргэ Буряттан, Читаттан уонна дойду суһал быһыыга-майгыга министиэристибэтин исписалистэра үлэли сылдьаллар. Бүгүн дьонно куттал суһабат, илин өттүттэн утары уот ыктан, баһаары тохтотулар.

Сай ортого ааспыт биданнаата да, бийылгы дьылга ардах суох. Кураан, тыал улахан уоту күөртүүрүн дьон-сэргэ бэйэтэ көрөн итэбэйдэ. Өрөспүүбүлүкэбит сэлээннэлэрин буруо тунуйар. Ил Дархан оройуон салалтатыгар Мииринэйгэ уулуссалары уунан ыстарарга, медиктэр биригээдэлэрэ буруога баргабыт ыарыһахтарга суһал көмөнү онорорго бэлэм буолалларыгар, тэриглэлэргэ үлэ чааһын ыыспатынны кэпсэтэргэ, уоту утары үлэ туругун дьонно хайдах баарынан кырдыктыахтык тиэрдэргэ соруудагыта.

Итини таһынан өрөспүүбүлүкэ баһылыга биздэмэстибэлэр икки ардыларынаагы суһал ыстаабы тэрийэргэ дьаһайда.

Атырдых үйийн 3 күнүгэр СӨ баһылыга Айсен Николаев Мииринэйгэ Саха сиригэр уоту умуруора кэлбит сөмөлүөттэр экилэктэрин, авиатэрээттэр хамандыырдарын кытта көрүстэ. Өрөспүүбүлүкэбэ бүгүн дойду суһал быһыыга-майгыга министиэристибэтин Бэ-200 уонна Арасыйыа көмүскэнигэ министиэристибэтин Ил-76 сөмөлүөттэра үлэлиллэр. Көтөр вөлпөр Мииринэйгэ баазаляналлар.

Сөмөлүөттэр ыаа-быдаан буруога туох да кастүбэт буолан, ылайан көлөккө тураллар. Ууну тизимит көтөр аал суукка ара устата турар кыахтаах. Авиатэрээттэр хамандыырдары халлаан ырааһырдан да, уоту умуруорууга көтүү салгыныа дьон эрэннэрдилэр. Ил - 76 сууккага 42 тусна ууну тизмэн 4 көтүүнү оиоруон сөп. Үөһэттэн ууну саба кутарыгар 5-7 эра сөкүүндэ ирдэнэр. Бэ-200 амфибия-сөмөлүөт баагар 12 тусна ууну тизимитин 12 сөкүүндэ иһигэр ыһар кыахтаах. Онон кинилэр эрэл улахан. Айсен Николаев экилэктэргэ өрөспүүбүлүкэбэ көмөлөрүн иһин махталын биллэрдэ.

Атырдых үйийн 4 күнүгэр Ил Дархан АЛРОСА сүрүн дириэктэра Сергей Иванов кытта Мииринэй оройуонун уоспастыбанньыктарын, актыбыыстарын кытта көрүстэ. Айсен Николаев ойуур баһаардарыгар, сөмөлүөт көтүүтүгэр, үлэ сага мизэстэлэрин арыыыта, нэһигиэннэ үлэлээх буолуутугар, тырааныктар сырылытыгар уонна Таас Үрэх, Сүлдьүкээр куддук тайи-чи сытар сэлээннэлэргэ социальнай эбийиэктэри тутууга баар ыйытылаларга хоруйдаата. Бу эргин кини норуот актыбыыс кытта иккиһин көрүстэ. "Норуот тыһын наадатын туруорсарын дьаһалта истиахтээх, үлэтин оһон салалтыахтаах. Онон атын улуустарга эмнэ манньык үгэһи олохтоон, норуот санаатын истии туһалаах буолуо этэ. Аныгыскы сырыыга Уданнай актыбыыстарын кытта көрсүөхпүт, наадалаах болтуруостары тутта оннугар быһаарыахпыт", - диэтэ Айсен Николаев.

Атырдых үйийн 4 күнүгэр Айсен Николаев Мииринэй оройуонун уонна бу куорат агтынаагы сэлээннэлэри сайыннарыыга кэллим былаан онорорго соруудах биэрдэ. Бу докумунна оройуон 2030 сылга диэри сайдыытын Стратегиятын чугастаагы кэмнэ ытыллыахтаах тэрээһиннэри киириэтирэ. "Туох да ытыллыыт диэбэллин аразы, хомойуох иһин, кэнники кэмнэ бары араҥага үлэ лөгтэ быһаарыта көстөр. Онон экэнизмиз локомотивынан буолар Мииринэй оройуонугар кэлэр 1-2 сыл устата ити буксуйбут сайдыыны минин диэки күүскэ хамсытыахтаахпыт. Манча олохтоохтору сэргэ тэриглэлэр бука бары кытыахтарга", - диэтэ Айсен Сергеевич АЛРОСА сүрүн дириэктэра Сергей Иванов Ил Дархан бу этиитин өйөөтө. Итинэн бу үлэбэ Таас Үрэхтээри Нефтегаз, Якутскэнерго тэриглэлэр бэлэмнэрин биллэрдилэр.

Атырдых үйийн 4 күнүгэр Айсен Николаев Москвага биер күннээх сырылытыгар дойду айылга баайыгар уонна экологияга министиэра Александр Коаловуун көрүстэ. Салайааччылар ойуур

баһаардарын умуруоруу туһунан кэпсэттилэр. Александр Коалов ойуур хаһаайыстыбатын үбүлээһинин үрдэтэтипит. Саха сиригэр уоту умуруорууга эбии күүс ытыахтыт уонна сөнүүнү түһэрэргэ анаммыт сөмөлүөт өрөспүүбүлүкэбэ төһө ирдэнэринэн үлэлиин хааллын дьон эттэ.

Билигин уоту умуруорууга эргийиэнигэ 2 495 киһи уонна 319 тизиминикэ үлэлиир. Суукка устата анал сөмөлүөттэр 7 төгүл көтүүлэр, 78 тусна ууну куттулар.

Атырдых үйийн 4 күнүгэр Айсен Николаев көрдөһүүтүнэн Арасыйыа көмүскэлгэ министиэра Сергей Шойгу Саха сиригэр Илинги байыаннай уокруктан 109 киһилээх анал инженердэр этэрээттэрин ыытта. Кинилэр саамай уустук балаһыанһааах учаастактарга үлэлиэхтэра. Сотору Аллараа Бэстээххэ тиһир суолунан этэрээт байыаннай тизиминикэ кэллэхтээх. Ити туһунан Ил Дархан инстаграмка иһитиннэрдэ.

Атырдых үйийн 5 күнүгэр Айсен Николаев Арасыйыа Бэрэсидьиэнин оҕо быраабыгар болуомуннаага Анна Кузнецованы кытта көрүстэ. Анна Юрьевна Уус Алдана Мылдаабатаагы ыспартыбынай интэрнаат-оскуола өрөмүөнүн көрө бара сырыта уонна баа өттүлэринэн баһаардары утары охсубааччылар Уоспастыбаннай ыстааптарын актыбыыстарын кытта көрүстэ. Кузнецова бэрэбизрэ түмүгүнэн Саха сиригэр төрөлүт быраабын быстарыт дьон уонна сокуону кэлэн оҕону атааастааһын ахсаана арыаһын бэлэстээтэ.

Атырдых үйийн 6 күнүгэр СӨ Ил Дархана Айсен Николаев Арасыйыа Федеральнай мунньаҕын Федерациятын Сэбиэтин Федеративнай тутулга, эргийиэнир бэлэитикэлэригэр, олохтоох байыи салайыныыга, Хотуту дойду дьаалаларыгар кэмпитэтин бэрэсэдээтэлин солбуйааччыны Александр Акимовы кытта көрүстэ. Салайааччылар баһаар уотун умуруоруу уонна өрөспүүбүлүкэ төрүттэмнэ 100 сылын бэлэстээһин туһунан кэпсэттилэр.

Александр Константинович Ил Дархан уоту утары туһааннаах күстээх үлэни ыытарын уонна Федеральнай киинтэн сөбүмэр көмөнү ылары ситисиптин бэлэстээтэ. Кини өрөспүүбүлүкэ ойуурга хаһаайыстыбатыгар көрүлэр үбүн улаатыннарыыны туруорсууга өйбүл буоларын, Федерация Сэбиэте бу болтуруоһу оһубай хонтуруолга тутарын эттэ. Маны сэргэ сенатор Федеральнай мунньах Федерациятын Сэбиэтигэр 2022 сылга өрөспүүбүлүкэ 100 сылыгар анаммыт күннэри ыытарга былааннааммытын иһитиннэрдэ.

Атырдых үйийн 6 күнүгэр Ил Дархан хамсык тарбана турар улуустарыгар баһылыктар уолпускага баралларын болто. Ити туһунан Айсен Николаев суһал ыстаап мунньагар иһитиннэрдэ.

Атырдых үйийн 7 күнүгэр СӨ баһылыга Айсен Николаев видеосибээс нөнүө Арасыйыа Бэрэсидьиэни Владимир Путин сүбэ мунньагар кытынна. Ил Дархан Өрөспүүбүлүкэбэ уоту умуруорууга баар уустуктар туһунан дьаһаалтаата. Бу үлэбэ көрүлэр үл кыратын ыйан туран, эргийиэнигэ харчыны тыһыры сана ныматын турганник юллэриэххэ дьон этии киллэрдэ.

Баһылык Дьокуускай аэропордуун сөмөлүөттэри көтүтэр балаһатын тутууга бийылгы былааннааммыт үлэ түмүгэминин быһыытынан Россияция, Ростехнадзор сертификацияны түргэнник аһара охсоллоругар дьаһал биэрэргэ көрдөстө. Ити Саха сиригэр баһаарга үлэлиин кэлбит сөмөлүөттэри Дьокуускайга түһэрэргэ ирдэнэр.

Ойуур хаһаайыстыбатын үлэһиттэра оҕон быһыытынан баһаары умуруорууга 8 чаастан өр үлэли суохтаахтар. Саха сиригэр кинилэр билэгин бэйэлэрин баа саааларынан 12-14 чаас үлэлииллэр. Ол иһин Айсен Николаев уоту умуруорууга сылдьар манньык үлэһиттэргэ үлэ чааһын таһынан эбии аарыыны көнүлүтүүр уонна ити сөптөөх төлөбүрдээх буолуутун туруорустэ.

Атырдых үйийн 7 күнүгэр Айсен Николаев ойуур баһаарыттан эмсэбэлээбит Горнай улуунун Бэс Күөл нэһилиэгэр сырытта. Дьаһалар умайбыт олохтоохтору кытта көрүстэ уонна суһал мунньах ылтэн, бастагы көмөнү онорорго дьаһайда. Ил Дархан эмсэбэлээбит дьонно өрөспүүбүлүкэ бүддьүөтүн сулугар сана дьиз-уот тутуоллут дьэ.

Атырдых үйийн 8 күнүгэр Айсен Николаев өрөспүүбүлүкэ бырабыыталыстыбатын кытта Бэс Күөл инфраструктуратын чөлүгэр түһэри болтуруостарыгар мунньах ыытта. Нэһилиэкка ойуур уота миэрэн 31 дьиз умайда. Ил Дархан атын туох хоромнү баарын аагарга, уоту, тааһы биэриини сэрүтэргэ уонна сага дьизни-уоту тутууга үлэни сабалыырга соруудах биэрдэ.

Ил Дархан эмсэбэлээбит ыалларга өйөбүл мизэрлэригэр, ол иһигэр бу дьиз кэргэттэргэ хас биридиллэригэр бастагы көмө дьиз 30-туу тыһыынча солкуобайы биэрэр туһунан дьаһалга илин баттаата уонна оболорун дойду сынньанар, чэбдирирдэр лавырддарыгар ыытарга дьаһайда.

Афанасий НОЕВ,
Ил Дархан пресс-сэбирээтэра.

— БИИИЭХЭ СУРУЙАЛЛАР —

Саха Порфирий Иванова этэ

1993 сыллаахха Чураччыга аан бастаан Клавдия Иленична Максимова (Сайыына) Дьокуускайтан тахсан, "Байыи салайыныы" куурунун икки төгүлээн ыыппыта. Онно барыта 100-тэн тахса киһи дьарыктаммытыт. Онуоха кини киһи байэтин доруобуйатын туругун тупсарар туһугар дьаныардаахтык ылсан үлэлээтэринэ эрэ, ханнык баагар ыарыыны кыайан сөбүн, киһи кыаба мунура суоһун өйдөгүтэ. Клавдия Иленичнатан элбээх үөрэмиппит.

Ол куурус кэнниттэн Сайыына үөрэбинэн салпыы дьарыктанарга быһаарынан, мин кэргэмминэн Иван Романовичтыын сүбэлэһэн, "Чэбдик" дьиз кулуубу тэрийбиппит, ким баадалаах устуорт саалаа, кэдиалара биер күмү туруорсон, 1994 с. күһүлүттэн дьарыктары былааннаан саадалаабытыт. Кулууптутугар эти-хааны чэбдирирдэр хамсаныылары таһынан Япония учуонайа Кэйдзэо Ниши: доруобуйага аналлаах систиэмэтин 8 анал

эрмиллиилэринэн дьарыктыы саадалаабытыт. Онно истиһэ-истиһэ, 30-тан тахса баадалаах дьон көлөн дьарыктаммытара. Дьарыктытыгар ис уорганнарбытын ыраастанан, уу куттуу, тааска хаамыа, тоһоҕоо сытан массаастаныы, эмитэх отторунан туһаныы, хомуйан бэлэмнээһини үөрэтэр этибит.

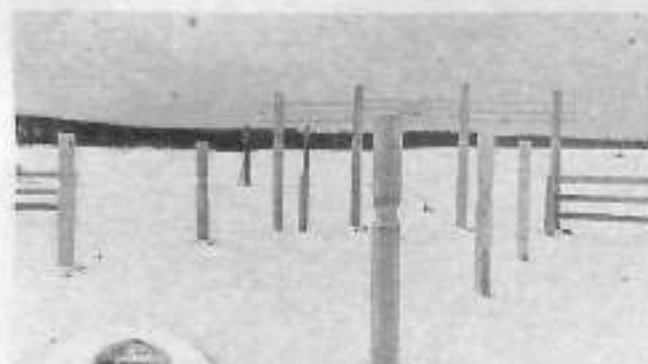
Дьэ онно Афанасий Дорофеев биер бастагынан көхтөөхтүк кыттыра. Кулууп үлэтин нэһилиэктэргэ сылдьан, кэлсэн-көрдөрөн үөрэтэрибит. Ону таһынан, ыаллыы Таатта улууна ыһыран, иккитэ сылдьыбытыт. "Айылы" дьиз ыйга биердэ тахса "Маарык-наан" телестудияга анал биэриини олохтообуллут. Бэтарааннар ыспартакыйаадаларын улууска аан бастаан тэрийбиппит. Онно икки төгүлүлөөн кулууп чилиээнэра кыттан, чөмүлүүөннээн, мэтээл, лизига кэтан, үөрүү-көтүү баа буолбуттара. Онно Афанасий суруутта, ону таһынан эстафетага кыттан, "кырдыан баран ыспарсымыан буоллум" дьиз

үөрбүтэ.

Кэпим мин үлэттэн уурайа, куоракка сизэннэрибн көрө барбытым. Ол кэнниттэн "Чэбдик" кулууп үлэте өссө кэнээбитэ-сайддыгыта. Онно Афанасий бастагынан ойбонно сөтүөлээн, "Эмптэн эмп - тымныы" дьиз учуутал Порфирий Иванов үөрэбин утумнаан, улууска эрэ буолбакка, бүтүн өрөспүүбүлүкэбэ үтүө хоһобур буолбута. Кини утумнаахтык дьарыктанан, ону дьонно-сэргэбэ киһи кыага күүстээгин, доруобуйа туһугар байан эрэ ылсан элбэи ситиһери дакаастаагыта, үйэбэи үксэтэргэ икки кинигэни суруйбута: "Олох олоруу мөккүөрүтэр", "Тымныыны таба туһаныан - үйэбин уһатыан". Онон бар дьонугар көтүөнэттэн көтүөнэбэ тиийэр үйэлээх балаһи хаалларда. Билэгин кини хоһобурунан ойбонно сөтүөлээн, доруобуйаларын тупсарар туһугар дьарыктанар дьон сыл ахсын элбээн иһаллара кэрэхсэнэр.

Любовь БАРАШКОВА,
"Чэбдик" кулууп тэрийээччигэ, Чураччы улуунун уонна Хатылы нэһилиэгин Бөһүөтүөх олохтооҕо, үлэ, устуорт бэтэрээтэ.

—КЭПСИЭХПИН БАҒАРАБЫН—

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Үлэсэ уонна
социальной сайдыыга
министирэристибэтин
уонна нэһилиэнньэ
социальной көмүскэллээх
буолуутугар управлениетын
нөҕү дуогабар түһэрсэн,
социальной контрагынан

туһанан, бэйэ дьыалатын арынан үлэли-
хамсыы сылдьар дьон ахсаана сылтан сыл
эбиллэр. Биһиги улууспутугар бу бырагыраама
көдүүстээхтик үлэлээн, кыра дохуоттаах
биирдиһлээн дьонно, дьиз кэргэннэ улахан
өйбүлү онорор.

Ол курдук, Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо Руслан
Дмитриевич Хоютанов 2020 с. манньк контрагынан
туһанан, тутууну ыттар, өрөмүөннүүр биригээдэ
тэринэн күн бүгүн үлэли-хамсыы сылдьар. Ол
курдук, кини салайар 4 киһилээх биригээдэтэ, дьон
сакааһынан, сана дьизлэри, гараастары о.д.а.
кыра эбийиэктэри туталлар, дьиз иһин-таһын
өрөмүөннүүлэр, акылааттары уларыталлар
эбит. Руслан Дмитриевичи кытта, билигин
балаһыаннаһан, төлөпүүн нөҕү аһыйах ыйытыга
хоруйдууругар көрдөстүм. Кини кэпсэтэр кэммитигэр
үлэтин үгэнигэр сылдьара.

- Руслан Дмитриевич, үтүө күн буоллун!
Социальной контрагынан туһанан, тус
дьыалабын аһынан үлэ-хамнас үгэнигэр
сылдьар эбиккин, бу туһунан санаабын үлэлэһин
эрэ.

- Дорообо, билигин уустук кэмнэ үлэтэ суох
анаардас дьон, кыра дохуоттаах дьиз кэргэн
дьарыктаах буолалларыгар, бэйэ дьыалатын
арыналларыгар социальной контракт сүрүн тирэх,
олус көмөлөөх буоллаҕа. Холобур, мин бу иннинэ
бэйэм кыахпынан тутуунан дьарыктанар этим.
Туттар тэрилим, малым-салым барыта эргэрэн,
үлэлиирбэр-хамсыырбар улахан уустуктары
көрсөрүм. Сананы атыылаһарбар үл-харчы көстүбэт.
Эргэ инструменнарынан ханна ыраатыаххынай
- үлэм да атактанара, санаа да кэлбэт түгэннэрэ
баар буолааччы. Дьиз кэргэммин иитэри, туох

Бэйэ дьыалатын арыныы – туруктаах олоххо хардыы

табылларынан үлэлииргэ күһэллэрим. Онтон
улуустаабы нэһилиэнньэ социальной харысхаллаах
буолуутугар управлениетын уонна Чурапчы
нэһилиэгин дьаһалтатын нөҕү социальной
контрагынан 130тыһ солк. туһанан, тутууга
аналлаах сана тэриллэри – эрбиини, домкраттары,
о.д.а. бытархай инструменнары атыылаһан, үлэбэр
туһанан абыранным. Этэргэ дылы, стимул ыллым.

- Үлэ-хамнас хайдах баран иһэрий, сакаас төһө
киирэрий?

- Билигин сакааһынан сана дьиз тутта сылдьабыт.
Сайынны кэм буолан сакаас да киирэр, үлэ да элбэх.
Сүрүннээн дьизлэри тутабыт. Сакаастарбытын
бастаан утаа, ватсап ситимигэр биллэри татааран
тарбаттар этибит. Билигин дьон бэйэ-бэйэлэриттэн
истиһэн, тутууларбытын көрөн, төлөпүүмүт
нүөмүрүн булан сакаастыыллар. Дьобус биригээдэ
буоларбыт быһыытынан, элбэх сакааһы ыла
сатаабылпыт. Үлэбитин төһө кыайарбытынан
былаанныбыт.

- Атын нэһилиэктэргэ баран үлэлиигит дуо?

- Сорох ардыгар баран үлэпэччибит. Сүрүннээн
улуус киинигэр сылдьабыт.

- Улуус киинигэр, нэһилиэктэргэ социальной
эбийиэктэри тутуунан дьарыктанабыт дуо?

- Дуогабар быһыытынан, былырын Бахсы
нэһилиэгэр ыһаахтыыр паарканы тутан бүтэрбиппит.
Ону тэнэ улуус киинигэр Садьымаба 80х10
миэтэрэлээх тэпилиссэни туттуппупут. Мурун
Тыымпыа ыспартыбынай саалатын мусстатын
өрөмүөннээн хамыһыһа туттарбыппыт.

- Кылас кэм иһигэр үгүс тутууну тэрийбит
эбиккит. Дохуот да добуоччу буолуо?

- Үлэлээх аата үлэлээх, дьарыктаах аата
дьарыктаах буоллаһыт дии. Киирбит дохуоттан
үлэһиттэрбин хамнастыбын, сүбэлэһэн, тутууга
аналлаах сана тэриллэри атыылаһабыт.

- Дьиз кэргэннигэр билиһиннэрэ түс эрэ.

- Кэргэним Антонина Павловна "Березка"
уһууаанна иитэччинэн үлэлиир. Билигин кыра
уопун көрөн опорор. Түөрт оҕолоохтут – улахан
уопбут Эрчимэн Мурун Тыымпыа оҕуолатыгар
5-с кылааска, кыыспыт Айсена 4-с кылааска
ситиһилээхтик үөрэнэллэр. Оттон Эрхан диэн орто
уопбут – "Кытапкы" уһууаан иитиллээччитэ. Кыра
уопбут Арылхан икки саастаах.

- Дьэ, кырдык, элбэх оҕолоох дьиз кэргэн
аҕа баһылыга эбиккин. Дьиз кэргэннигэр иитэргэ-
аһатарга билигин кэмнэ үгүөрү үл, сөптөөх до-
хуот наада буоллаҕа. Билигин үгүс дьон үлэ суох
дизэн сорох төрөппүттэригэр, сорох кэргэннэригэр
иитиллэн, сорох судаарыстыбаттан көрүллэр
харчыны эрэ кэтэһэн олороллоро баар суол.
Онуоха эн тус санаан?

- "Үлэ суох, туу үлэлиэхпиний, ханна да үлэбэ
ылбаттар" диэн бэйэлэригэр бүгүн хаалан опорор
дьон үгүс буоллаҕа. Салгыы онтон санаалара
оонньоон, куһаҕан дьаллыкка ылларааччы да
баар. Билигин кэмнэ үлэни хайдах баҕарар
булан дохуот аахсыахха, туруктаахтык олорооха
сөп дии саныыбын. Бастатан туран, үлэлииргэ
баҕа наада. Билигин дьарыктаах буоларга анаан
судаарыстыбаттан араас өрүттээх көмө көрүллэр,
бырагыраамалар үлэлиллэр. Ону билсээхтэрин
сөп, холобур, социальной контракт туһунан. Салгыы
толкуйдаан, тобулан, дьону кытта алтыһан, кэпсэтэн
киирэн бардаахха, син үлэ көстөн иһэр.

- Руслан Дмитриевич, кэпсээнниг иһин
махтанабын. Үлэ-хамнаһын таһаарылаах
буоллун, дьон махтала үрдүккэ кынаттаатын,
саха эр хонуунун кытаанах санаатынан туохтан
да толлубакка, иннин хоту дьулуурдаахтык
айаннаан иһэргэр, дьиз кэргэннэр туруктаах
олоҕу баҕарабын!

Кэпсэттэ Анна ЗАХАРОВА.

—САҒА КИНИГЭ—

Чулуу Ыанныксыт аатын үйэтитэн

Атырдыах ыйын 6 күнүгэр Чурапчыга
"Айылгы" оройуоннаабы норуот айымньытын
дизитигэр "Үлэ Кыһыл Знамята", "Өктөөп
өрөбүлүүсүйэтэ" уордьаннардаах аатырбыт
Ыанныксыт, үлэни өрө туттут, үлэттэн дьолу
булбут Агафья Тарасовна Кузьмина төрөөбүтэ
90 сылыгар анаан тахсыбыт "Кыайылаах
үлэтинэн, үтүө майгытынан" диэн кинигэни
билиһиннэрдилэр.

Кинигэ сүрэхтэниитигэр ааптар, СӨ норуот
хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, СӨ
Судаарыстыбаннай сулуустатын туйгуна,
СӨ муниципальнай сулуустатын Бочуоттаах
бэтэрээнэ, Чурапчы улуунун, Чурапчы,
Хадаар нэһилиэктэрин Бочуоттаах олохтооҕо,
үлэ бэтэрээнэ, Агафья Тарасовна төрөппүт
уола Анатолий Романович Саргыдаев уонна
Чурапчы улуунун уопсастыбаннаһа, дьаһалта
бэрэстэбиитэллэрэ, аймах-билэ дьоно
кыттыһыны ыллылар. Билиһиннэри чыаһын
улуустаабы кииннэммит бибилиэтикэ ситимин
дириэктэрэ Вера Аполлоновна Платонска
иһлээн-саҕалаан ытта.

Суруйуу ис тутулун быһа тардан
билиһиннэрдэххэ, Агафья Кузьмина 1973
сыллаахха биэр ынахтан 3151 киһи, 1976
сыллаахха – 4236 киһи үтү илиинэн ыан,
оройуонга аан бастагынан 100 тыһыынчаах
кирбиини ылбытын, үлэтэ үрдүктүк сыаналанан
уордьаннарынан наҕараадалаһытын, ССКП
обкуомун чилиэнинэн, Саха АССР сэттис
ынырылаах Үрдүкү Сэбиэтин дьоктаатынан
талыллыбытын бэлэстэбиппит. Кини үлэлиир
кэмигэр Хадаар нэһилиэгэ өрөспүүбүлүкэбэ
инники кэккэбэ сылдьар бастын үлэпээх
нэһилиэгинэн биллэрэ диэн ыйыллыбыт.

Чулуу Ыанныксыт албан аата, бастын уопута
ыччакка холобур буоларын, нэһилиэктэргэ
тарҕанарын туһунан ахтыллыбыт. Кинигэ
барыта 7 түһүмэхтэн турар.

Тэрээһин үөрүүлээх чааһыгар СӨ Ил
Түмэн мунньаһын дьоктаата Семен Никитин,
улуус дьаһалтатын социальной салаатын
салайааччы Антонина Капрынова, Хадаар
нэһилиэгин баһылыга Иван Васильев, үлэ,
тыыл бэтэрээнэ Анастасия Филиппова,
СӨ Тыа хаһаайыстыбатын Бочуоттаах
бэтэрээнэ Михаил Филиппов, үлэ бэтэрээнэ
Иван Пономарев, Хадаар нэһилиэгин
Бочуоттаах олохтооҕо Гаврил Луковцев, үлэ
бэтэрээнэ Дмитрий Луковцев, "Бочуот Знага"
уордьан кавалера Мария Спиридонова,
үлэ бэтэрээнэ Владимир Алексеев, СӨ Тыа
хаһаайыстыбатыгар туйгуна Елена Григорьева,
Холтобо нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо
Николай Аргунов, Агафья Тарасовна балта
Елена Сивцева, үлэ бэтэрээнэ Еадокия
Санжеева, Агафья Тарасовна улахан сиэнэ
Сидор Саргыдаев кэлэн дьоро түгэннэ
кытыннылар, ону таһынан Агафья Тарасовна
биэр дойдубааҕа, суруйааччы, үлэ бэтэрээнэ
Гаврил Адамов, СӨ култууратын үтүөлээх
үлэһитэ, туйгуна Анна Легантьева видео-бизэри
нөҕү эбэрдэ тыллара, истинг ахтылары
онордулар.

Онон бэйэлэрин кэмигэр үлэлээн-
хамсаан ааспыт чулуу дьоммут, олох тутула
уларыһытын да иһин, умнуллуо суохтаахтар,
аныгы уонна кэлэр көлүөнэ ыччакка кинилэр
туһунан билиһиннэрэр эрэ буоллаха, олох
устуоруйатын ситимэ быстыбат.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

— БЭЛИЭ ТҮГЭН —

Бахсыга – дьонун дьаһаллар

Бахсы нэһилиэгэр быйыл "Төрөөбүт дойдун" сылын биллэриллэн, сүрүн үлэ-хамнас онно туһаайыллан ытыллар. Ол чэрчитинэн, атырдых бийн 6-7 күннэригэр Бахсы нэһилиэгэр бэлиэ түгэнэр буолан аастылар.

Тэрээһин бастагы күнүгэр, нэһилиэккэ миннигэс соборообунан биллибит Дьулуэ эбэ кытылыгар олорбут Турантаевтар өтөхтөрүгэр "Өйдөбүннүк бэлиэ" туруоруутун үөрүүлээх чааһа тэрилиннэ. Бу бэлиэ турбут сыала-соруга – түөрт ини-бии Григорий Егорович, Андрей Егорович, Лаврентий Егорович, Гаврил Егорович Турантаевтар Аба дойдун Улуу сэриитигэр ыһырыллан, хорсуннук сэриилэһэн, бары дойдоларыгар этэннэ эргиллэн кэлэн, дьонун олохторун олорбуттарын туоһута буолар. "Өйдөбүннүк бэлиэ" киһилэр оҕолоро, сиэннэрэ түмсэн, туруордулар. Бэлиэ ааптарынан, сүрүн көбүлээччинэн СӨ култууратын туйгуна, Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, РФ худуоһунньуктарын бэйиһун чилиэнэ, кыраайы үөрэтээччи, СӨ норуот маастара, устуурт бэтэрээнэ Григорий Григорьевич Турантаев-Чолбон буолар. Григорий Григорьевич төрөөбүт түөлбөтүгэр үйэтигэр ытар үлэтин олохтоохтор улахан кыһаҕыларын, ыччаттарын, кизин тутталларын биллэрэллэр. Бу тэрээһингэ алгысчытынан Алабар нэһилиэгиттэн Михаил Иванович Охонешников-Махээлэ кытылыны ылла.

Салгыы атырдых бийн 7 күнүгэр сарсыарда 11 чаастан нэһилиэккэ мусуой дьыттин үөрүүлээхтик аһыы буолла. Санатан эттэххэ, энгузиаст, кыраайы үөрэтээччи Лариса Игнатьевна Барашкова тэрийиитинэн, нэһилиэк мусуойа 1988 сыллаахха аһыллыбыта, ол эрэри анал дьытэ-ута суох буолан,

кини муспун матырыйааллара барыта атын сиргэ хараллан, кичэллээхтик ууруллуа сылдьыбытын, санардыы тутуллубут ФАП дьыттигэр хос көрүлүн, билигин нэһилиэккэ сир үлэтигинэн үлэтир Людмила Федотова Местникова салататынан хаттаан сөгүтүлүн тэрилиннэ. Киниэхэ нэһилиэк дьаһалтатын социальнай үлэсэ исписэлиинэ Валентина Ивановна Шеломова, нэһилиэк дьаһалтатын тыа хаһаайыстыбатыгар исписэлиинэ Марфа Дмитриевна Федорова уонна нэһилиэк уһууһун үлэһитэ Светлана Николаевна Ноговицына күүс-көмө буолбуттар. Мусуой олус тупсабай, аныгылыы көстүүлээх дьыт буолбут. Матырыйааллар бүтүннүү срун-онугар сааһыланан сыталлара харааха быраҕыллар.

Нэһилиэк олохтоохторун үөрүүлэрин үлэстэ, улуус баһылыга Андрей Ноговицын кытылыны ылла, олохтоохтору эбэрээтэ уонна мусуой тэриллэтигэр, кинигэ онгоһуллуутугар үлэспит дьонго дириг махталын биллэрэн туран, анал

наҕараадалары туттарда.

Манна Бахсы нэһилиэгиттэн төрүттээх дьон кэлэн кытылыны ыллылар уонна бэйэлэрин ааттарыттан эбии матырыйааллары, кинигэлэри бэлэхтэтилэр, ол эмиэ туһунан долгутуулаах түгэн буолла.

Итини таһынан биер сүрүн суолталаах түгэнинэн Емельян Ярославскай аатынан Дьоккуускайаабы кыраайы үөрэтэр мусуой исписэлиинэ Аита Петровна Решетникова ыалдьыттаата уонна дойдутун мусуойун кытары ыкса үлэлэһэргэ бэлэмнэ эттэ.

1988 сыллаахха мусуойу тэрийэн сабалаабыт кыраайы үөрэтээччи Лариса Игнатьевна Бахсы нэһилиэгэ олус дириг устуоруйалаабын санатан туран, анал, туста мусуой дьыттин тутарга туруоруста.

Бу мусуой сүрүн уратытынан үс хамсыы турар истиэндэлээх. Ону уларытан иһэххэ сеп. Сүрүннээн, оҕуола оҕолоругар анал тэрээһини ытарга туһуламмыта кэрэхсэнэр.

Күн иккис аһарыгар "Ытык Бахсы" диэн быйыл тахсыбыт кинигэ сүрэхтэниитэ буолла. Тэрээһини СӨ үөрэҕириитин туйгуна, РФ уопсай үөрэхтэһинин Бочуоттаах үлэһитэ, педагогическай үлэ бэтэрээнэ Жанна Федоровна Барашкова илээн-сабалаан, үрдүк таһымна ытта. Манна бастагы оҕуоланы аспыт Игнатий Алексеевич Слепцов сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, Дьоккуускай куорат "Кизгэ" ювелирной салонун генеральнай дириэктэрэ Галина Николаевна Павлова, биергэ төрөөбүттэрэ Дмитрий Николаевич, Николай Николаевич Шадриновтар тахсан. "Бу эһэбит аспыт оҕуолатын өрөмүөннээһиннэ ылсан үлэлэһиэхпит" диэн эттилэр уонна бастагы матырыйаалынай көмөлөрүн нэһилиэк баһылыгар туттардылар. Маны таһынан, Бахсы олохтоохторо биердиһэн тыл эттилэр, уруккуну ахтыһан, ырыһыһан баран, кинигэ билиһиннэриитин түмүгэр хайаан да баны иккис чааһын суруйарга диэн быһаарыны ыппыһылар. Кинигэ иккис чааһа аныгы кэмнэ, аныгы ыччааҕа туһуланьа диэн субэлэстилэр.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

— САЙЫНҢЫ СЫНЬАЛАН —

Оболор хамнас аахсаллар

Чурапчы улуусун дьарыктаах буолуу киинэ бу сылга туруоруллубут былаанынан 130 мистэбэ 14-тэн 18-гэр дьэри саастаах оболору сайынны сынньаланы көдүүстээхтик атаарыыга анаан, быстах үлэнэн хааччылар. Билинни туругунан, улууспут тэрилтэлэрэ уонна урбааньыттар дьуогабар түһэрсэн, 98 оболу үлэнэн хабаан, үлэлэтэ сылдьаллар. Бу туһунан дьарыктаах буолуу киинин салайааччы Софрон Осипов манньк кэпсиир:

"Нэһилиэнньэ дьарыктаах буолуутун судаарыстыбаннай бырагырааматыгар кирибит хайысха, бастатан туран, маннай, тэрилтэбэ үлэ уопутун ылалларыгар туһуланар, ону таһынан, сайынны сынньалан кэмигэр бэрээдэк кэһиитэ тахсыбатын туһугар үөрэтэр, сэрэтэр үлэ быһыытынан ытыллар. Бу үлэбэ кыамаат, элбэх оболорго ыалларга, анаардас ийэлэр оболоругар, КДН уонна ПДН учуотугар турар оболорго уонна да атын категориялаах дьыт кэргэн оболоругар туһаайыллан, улахан болҕомто ууруллар.

Бу бырагыраамаба кытылыт оболорго, тэрилтэтэн төлөнөр хамнастарын таһынан, өрөспүүбүлүкэ бүддьүөтүттэн 4732,50 солкуобай кээмэйдээх матырыйаалынай көмө төлөнөр. Быстах ыксаллаах дьуогабар, оболору кытта 1 ыйга "РФ Үлэбэ кодексатын" ирдэбилин туһунан туран түһэрсиллэр, ону таһынан төрөппүт сөбүлэнэ, доруобуйатынан сеп түбэхэрин туоһулуур баһыһаттан ыспыраапка баар буолара хайаан да ирдэнэр.

Этиллибитин курдук, дьуогабар түһэрсит тэрилтэлэр 98 оболу улууспут 14 тэрилтэбэ "Дьарыктаах буолуу киинин" кытары сөбүлэн түһэрсэн, оболору үлэлэттилэр, ол иһигэр улууспут 3 оҕуолата, 3 нэһилиэк дьаһалтала уонна бааһынай хаһаайыстыбалар. Оболор оҕуолатаабы уаастакка-оҕуруот олордутугар, сибэки көрүүтүгэр, оҕуола, нэһилиэк территорияларын ыраастааһынна,

көсөрдүүгэ, бааһынай хаһаайыстыбалар оҕо, ньиэрэ көрүүтүгэр үлэлэттилэр".

Быйыл Чакыр нэһилиэгин дьаһалтата икки дьуогабары түһэрсэн, 2 сезонга 6-лыы оболу хабаан үлэни тэрийэр. "Биһиги нэһилиэкпитигэр бастагы сезонга нэһилиэк дьаһалтатын ыччаты кытары үлэбэ исписэлиинэ Нинель Миронова оболору сүрдээх үчүгэйдик үлэлэппитэ. Онно оболорбут, сүрүннээн, нэһилиэк иһин ыраастааһынна, сибэкилэргэ буор таһыытыгар, нэһилиэк кырдыаҕас олохтообор көмөлөһөн, олус эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһан туран үлэлэспиттэрэ. Иккис сезонга бэйэм үлэлэбэ сылдьабын, бу үлэнэн дьарыктаах буолууга бэйэбит нэһилиэкпит оболору үксүн хабыһыһылар. Кинилэр билигин күннэ 2-3 чаас устата эмиэ араас көрүнү үлэлэри толороллор, холобура, бу күннэргэ ыһаахтыыр сирбит күрүөтүн кырааскалаатыбыт, итини таһынан, тыл бэтэрээнигэр Ульяна Николаевна Ануфриеваба дьыттин үлэтигэр күүс-көмө буолулар. Өрөбүл күннэ сынньаналлар. Ый бүтүүтэ 11400 солкуобай хамнаһы аахсан, үөрэх дьылыгар бэлэмнэнэллэр. Түгэнинэн туһунан, өрөспүүбүлүкэбит, улууспут салалталарыгар, "Дьарыктаах буолуу" киинин үлэһиттэригэр, нэһилиэкпит баһылыгар Константин Лебедевкэ манньк кыабы биэрэн, оболор сайынны сынньаланнарын туһалаахтык атааралларыгар дириг махталбытын тиэрдэбит", - диэн Чакыр нэһилиэгин дьаһалтатын сүрүннүүр исписэлиинэ Альбина Лугинова сөһөрүөт.

Түмүктээн эттэххэ, улуустаабы Дьарыктаах буолуу киинэ улууспут тэрилтэлэрин, урбааньыттарын, бааһынай хаһаайыстыба салайааччыларын сайынны сынньалан кэмигэр оболору кытары дьуогабар түһэрсэн, быстах кэмнэ үлэлэтэ ыһыраллар. Билсэр төлөпүүннүт: 42-708.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Иван Луцкан: «Ленский район развивается в лучшую сторону»

Иван Петрович Луцкан посетил Нюйскую больницу и встретился с нюйцами. Жители Нюй поделились проблемами с главным врачом Якутской республиканской офтальмологической клинической больницы.

В ходе своего рабочего визита в Ленский район, который прошёл с 5 по 7 августа, главный врач якутской республиканской офтальмологической клинической больницы Иван Луцкан побывал в селе Нюй. В первую очередь, он встретился с жителями и узнал о проблемах, которые их волнуют в здравоохранении и не только. Иван Луцкан, будучи общественным деятелем, пообщался с жителями в решении наболевших вопросов нюйцев.

Главврач рассказал жителям Нюй о модернизации офтальмологической службы в республике. Якутская республиканская офтальмологическая клиническая больница — одна из ведущих на территории Дальнего Востока, её считают передовой. Высокую работу якутских офтальмологов оценили коллеги из Фёдоровской клиники, которые курируют республиканскую офтальмологическую больницу. Они отметили, что результат, который сегодня показывают врачи якутской офтальмологической клиники, необходимо ставить в пример. В этом году была впервые проведена трансплантация роговицы методом фемтолазер. В ближайшее время якутские офтальмологи планируют плотно заняться диагностикой заболеваний на раннем уровне — у детей. Также главный врач офтальмологического центра

объяснил, почему сейчас нет выездных офтальмологических бригад, которые в прежние годы ездили по районам и проводили операции на глаза на месте, якутянам из разных населённых пунктов не приходилось отправляться в Якутск. Сегодня не разрешают осуществлять медицинскую деятельность выездным бригадам без отдельной лицензии. Иван Луцкан продвигает вопрос на федеральном уровне об отмене такого требования. И для республиканской офтальмологической больницы, и для жителей отдалённых районов удобнее, когда врачи приезжают в райцентры и проводят операции на месте. В недавнем времени врачи-офтальмологи побывали в Нюрбинском, Сунтарском, Верхневильском, Алданском районах. Впервые за 6 лет в Усть-Мая. Прооперировали более 200 человек в целом. В ближайшее время планируют отправиться в Томпонский и Оленёкский районы.

В Ленском районе остро стоит проблема с врачом-офтальмологом, сложно попасть на приём. Единственное, на время отпуска основного специалиста будет приезжать врач-офтальмолог из Якутска. Нехватку кадров Иван Луцкан объяснил тем, что, в принципе, окончивая мединститут, мало кто специализируется по направлению офтальмолога, а даже если и идут, то отправляются работать в городские поликлиники, а не в республиканский центр.

Иван Луцкан рассказал о том, почему бывают отказы в проведении операции. Как раз вопрос одной из жительниц Нюй касался такого случая.

Иван Луцкан пояснил, что, несмотря на то, что операция по катаракте длится всего 30 минут, но при воспалительных или вирусных заболеваниях её не проводят. При воспалительных заболеваниях идёт долгий процесс восстановления после операции, а при вирусных возникают осложнения вплоть до потери зрения. Иван Луцкан ещё раз сделал упор на то, что выездные бригады крайне необходимы. Он пообещал, что в ближайшее время этот вопрос решится, и врачи сами придут в Ленск. За этим последовал вопрос о том: как узнать о прибытии офтальмологов в Ленскую ЦРБ, часто жители упускают этот момент.

Иван Луцкан сообщил, что через первичное звено с помощью врача-офтальмолога, работающего сегодня от республиканского центра в Ленске, будет составлен список пациентов, нуждающихся в операции, и конечно, через различные источники распространения информации жители Ленского района будут оповещены

о прибытии такой бригады врачей. Также главный врач якутской офтальмологической больницы рассказал, что оборудование сегодня современное, линзы импортные дорогие — по 10 тысяч рублей, тогда как коллеги в других регионах приобретают дешёвые линзы по 1,5-2 тысячи рублей.

Также нюйцы пожаловались, что офтальмолог не приезжает в посёлок в составе мобильных бригад врачей с узкими специалистами, которые ездят по населённым пунктам Ленского района с целью профосмотра жителей. Иван Луцкан пояснил, что Ленская ЦРБ должна оплачивать поездку офтальмолога, также как республиканский центр оплачивает Ленской ЦРБ аренду кабинетов и палат на время расположения выездных бригад.

Ещё четыре вопроса, заданных нюйцами, не касались медицины. Некоторые из них находятся в компетенции местных органов власти, заместитель главы Ленского района Евгений Саморцев, тоже прибывший в Нюй, взял их на заметку. Одна проблема из сферы транспортной логистики. Нет перевозчика по межселенным перевозкам. Предыдущий отказался, а нового руководство Нюйского наслега найти не может, с чем и обратилось уже к главе района. Второй вопрос касался оплаты за муниципальный детский сад. Отделение Сбербанка в Нюй не работает, банкомата нет, а через приложение оплатить невозможно, так как воспитанникам детского сада не присвоены номера лицевых счетов. Поэтому нюйцы вынуждены выезжать в Ленск, потратить 1000 рублей на проезд для того, чтобы оплатить 1000 за детский сад. Этот вопрос также взял под контроль заместитель главы Ленского района Евгений Саморцев.

Ещё две насущные проблемы были озвучены нюйцами. Одна касалась отсутствия возможности безработным, состоящим на учёте, проходить отметку в центре занятости населения, удалённо через портал Госуслуг, как это можно было делать раньше. Безработным приходится тратить деньги на проезд в райцентр для отметки чуть ли не больше, чем они получают компенсацию по безработице. Этот вопрос Иван Луцкан пообещал озвучить в Государственном комитете РС (Я) по занятости населения.

Бродячие животные одолевают, оказывается, не только горожан, но и селян. Но помимо собак, которые, кстати, все имеют хозяев, те оплачивают штрафы за безнадзорный выгул и снова отпускают питомцев на улицы, по Нюй расхаживают табуны лошадей, а их

владельцы нанимать пастуха и выгонять на пастбища свой скот отказываются. В то время, как лошади несут угрозу населению, уже зафиксированы случаи повреждения автотехники.

После встречи с жителями Нюй Иван Петрович отправился осмотреть здания нюйской врачебной амбулатории. Помещение стационара 1947 года постройки, и уже никакой капитальный ремонт не улучшает его состояние. На уровне республики принято решение о строительстве в 2022 году нового здания.

В целом, главный врач якутской республиканской офтальмологической клинической больницы остался доволен поездкой.

Здание больницы произвело на него особое впечатление.

«Понятно, что здание очень старое. Конечно, не дело, что до сих пор отапливается собственной котельной. Сейчас по возвращению в Якутск я посмотрю программу модернизации первичного звена и есть ли там строительство врачебной амбулатории в Нюй. Для жителей Нюй, которые живут на таком большом расстоянии от райцентра, 100 километров, первичная медицинская помощь, конечно, нужна. По сравнению с многими другими учреждениями здравоохранения в Нюй здание очень старое, требует ремонта. Но иногда всё зависит от того кто и как это здание содержит. Я видел врачебные амбулатории, ФАПы, которым 100 лет, и они выглядят хорошо. В Нюй видно, что персонал, который много лет работает в этом здании, переживает за него. Важно отметить, что благодаря привязанности к родному месту, люди стараются создать комфортные условия, — похвалил якутский врач коллег.

В сельской местности возникает проблема с фельдшерами. Ведь Нюй — это достаточно крупный посёлок. Нюйская больница обслуживает ещё два населённых пункта: Турукту и Натору, где сложности с ФАПами. Как считает Иван Луцкан, работу по привлечению кадров должны совместно с руководством ЦРБ проводить представители органов местной власти, создавать комфортные условия для проживания специалистов. Хотя и по программе здравоохранения есть такой вариант строительства ФАПа с благоустроенным жильём для фельдшера. Такие проекты успешно реализуются.

Конечно, приятно, когда родной город и район в целом достойно выглядят наряду с другими населёнными пунктами.

Анна КОЖЕВНИКОВА.
Фото автора.

— БОЛҖОЙ! —

“Мейн Кониг” пуондата

Саха омук төрүт былыргыттан ат сүүрдүүтүн күрэхтэниитин өрө тутара. Бастын сүүрүктэр уос номоҕор киирэн кэпсэлгэ сылдьаллара.

Кэнники сылларга биһиги, Чурапчы улууһа, ат успуордугар өрөспүүбүлүкэҕэ куруук инники сылдьабыт. Онуоха улахан оруолу 2016с. Краснодартан атыласпыт Мейн Кониг, сахалыыта “Мин хоруолум” дьин аатырар сүүрүк ылбытын бары билэбит.

Мейн Кониг көрдөрүүлэрэ:

2017, 2019, 2021сс. сылга биридэ өрөспүүбүлүкэ саамай бастын сүүрүктэрэ кыттар күрэхтэниилэрин кыттыылааба.

2018, 2020 сс. бу күрэхтэниигэ үһүс миэстэҕэ тиксибитэ.

2017с. “Манчаары оонньууларыгар” бастагы миэстэни ылбыта.

2018с. Мэнэ Ханалас улуутун баһылыгын Кубогун кыайыылааба.

2019с. “Лээги Кубогар” бастагы миэстэни ситиспитэ.

2020с. 2000м. сүүрүүгэ Саха Өрөспүүбүлүкэтин рекордун олохтообута.

2017, 2019, 2020сс. Өрөспүүбүлүкэ бастын сүүрүк сылыта.

Мейн Кониг, 5 сыл устата бары күрэхтэниилэргэ бириистээх миэстэттэн түспэтэ. Кини бу көрдөрүүлэрин биир даҕаны өрөспүүбүлүкэ сүүрүк сылыта ситиһэ илик. Маны куһагараллара да уустук буолуо.

Онон “Мин Хоруолум” — Мейн Кониг биһиги, чурапчылар, аалпытын кизэник ааттата, ат успуордугар элбэх кыайыыларга тизртэ. Өр сылларга умнуллубат өйдөбүлү хаалларда.

Ол эрэри кини быһыл 8 сааһын туолан, сааһырбытынан, сыһа улахан күрэхтэниилэртэн тохтоон, олохтоох сүүрүк сылылары үөскэтэргэ атыыр быһытынан туһанарга. Ол кэнниттэн “Мин Хоруолбар” Чурапчы көстүүлээх миэстэтигэр үйүлээх пааматынныгы тутарга уонна кини оннугар собурууттан сүүрүк аты атылаһарга дьин үгүс дьонтон этиилэр, көрдөһүүлэр кириббитэрин учуоттаан, анал пуонда тэрилиннэ.

Пуонда хамыһыһыатыгар киридилэр:

1. Н.А. Аржаков — “Чурапчы” ТХПК бэрэссэдэстэлэ.

2. Ю.П. Посельский — улуустаагы үөрэх салалтатын начаалынныга, солбуйааччы бэрэссэдэстэл.

3. М.Н. Макарова — Пуонда кассира, Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кылаабынай зоотехника.

4. А.Р. Неустроев — успуорт управлениетын исписалиһа.

5. С.Е. Захаров — ат успуордун көбүлээччитэ.

6. С.Е. Ноговицын — ат успуордун көбүлээччитэ.

7. И.П. Пономарев — пенсионер, пуонда үлэтин

сырдатааччы.

Пуонда сүрүн сыала: Мейн Конигка анаммыт пааматынныгы тутууга уонна сүүрүк аты атылаһыга үбү хомуйуу.

Үлэтиир болдьоҕо: 2022с. тохсунньу ыйга дьэри.

Үбү хомуйуу бэрээдэгэ:

Ким баҕалаах буддьүөт уонна хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэртэн бухгалтерия нөһүө, бааһынай хаһаайыстыбалартан нэһилиэк тыа хаһаайыстыбатыгар исписалистэринэн, пенсионердартан кырдыаҕастар Сэбиэттэринэн, урбаанныгартан анал хомуйар дьон нөһүө ытыллыан сеп. Олору таһынан, Дьокуускайга уонна атын сирдэргэ олорор биир дойдулаахтарбытын кытта үлэ барыаба.

Хос быһаарыы. Үп ханнык счека түһэрин кэлин биллэриэхпит.

Күндү Чурапчы улуутун олохтоохторо!

Төрөөбүт-үөскээбит, таптаппах Чурапчыбыт улуутугар ат успуорда салгыы сайдарын туһугар “Мейн Кониг” пуондага төһө кыахытынан харчы угаргытыгар ынырабыт!

Пуонда салалтата.

— ВЫБОРЫ — 2021 —

Муниципальное образование «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия)
РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 3 августа 2021 г. № 1088
Об опубликовании списков избирательных участков с указанием их границ и номеров, мест нахождения УИК и помещений для голосования на территории муниципального образования «Чурапчинский улус (район)»

расторжимость:
1. Опубликовать список избирательных участков с указанием их границ и номеров, мест нахождения УИК и помещений для голосования на территории МО «Чурапчинский улус (район)» согласно приложению.
2. Опубликовать настоящее распоряжение в устной газете «Сана Олох», на официальном сайте администрации МО «Чурапчинский улус (район)».

На основании ч.6 ст.16 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах,

А.Т.Ноговицын, глава муниципального образования.

Приложение к распоряжению главы МО «Чурапчинский улус (район)» от 03 августа 2021 г. № 1088

Список избирательных участков с указанием их номеров и границ и мест нахождения

№п/п	Наименование УИК	Номер УИК	Адрес, где располагается УИК	Адрес, где располагается помещение для голосования	ФИОпредседателя УИК	Границы избирательного участка (улицы и номера домов, входящих в избирательный участок)
1	Алагарская	657	с.Чепара, ул.Протодьяконова, д.33/2, здание ДНТ, 28-347	с.Чепара, ул.Протодьяконова, д.33/2, здание ДНТ, 28-347	Протодьяконова Юлия Дмитриевна 89541631147	Вся территория Алагарского наслега
2	Арылахская	658	с.Арылах ул.Комсомольская, д.17, здание ДНТ «Туусу», 23-788	с.Арылах ул.Комсомольская, д.17, здание ДНТ «Туусу», 23-788	Борисова Лена Ивановна 89627323578	Вся территория Арылахского наслега
3	Баксытская	659	с.Толон, ул.Т.Н.Егорова, д.6, здание сельской библиотеки, 28-596	с.Толон, ул.Новая, д.3, здание Баксытская СОШ, 28-596	Спицкова Вероника Петровна 89640771451	Вся территория Баксытского наслега
4	Болтогинская	660	с.Харбала-2, ул.Центральная, д.5/1, здание модельной библиотеки, 25-529	с.Харбала-2, ул.Центральная, д.5, здание ДНТ им.Савенна, 25-529	Ксенофонтова Ксения Васильевна 89627325720	Вся территория Болтогинского наслега
5	Кындайская УИК	661	уч.Кындай, ул.Центральная, д.4, здание Кындайская школа-сад 20-203	уч.Кындай, ул.Центральная, д.4, здание Кындайская школа-сад 20-203	Красильникова Василий Николаевич 89148248511	Вся территория участка Кындай
6	Болугурская	662	с.Мындагай, ул.Ленна, д.12, здание администрации наслега, 29-329	с.Мындагай, ул.Ленна, д.11, здание Мындагайской СОШ, 29-393 телефон 29-329	Луковцева Арина Ильинична 89248711104	Вся территория Болугурского наслега
7	Кытанакская	663	с.Килляно, ул.Октябрьская, д.9, Здание администрации наслега, 23-669 адрес телефон	с.Килляно, ул.Дорожная, д.14 к3, Центр досуга «Туусу», 23-845	Дьяконов Александр Владимирович 89627354578	Вся территория Кытанакского наслега
8	Мугудайская	664	с.Маралай, ул.Октябрьская д.79, здание Мугудайской СОШ, 27-678	с.Маралай, ул.Октябрьская д.79, здание Мугудайской СОШ, 27-676	Сивцев Илья Дмитриевич 89248679012	Вся территория Мугудайского наслега
9	Окулулская	665	с.Дябыла, ул.Карла Маркса, д.25, здание ГБПОУ РС(Я) «Чурапчинский аграрно-технологический колледж»	с.Дябыла, ул.Карла Маркса, д.25, здание ГБПОУ РС(Я) «Аграрный техникум», 24-444	Дьячкова Анна Николаевна 89141014308	Вся территория Окулулского наслега
10	Юряк-Коеринская	666	уч.Юряк-Коера, ул.Коеринская, д.27, здание школа-сад,	уч.Юряк-Коера, ул.Коеринская, д.27, здание школа-сад,	Седлищева Елена Дмитриевна 89248652584	Вся территория участка Юряк-Коера
11	Соловьевская	667	с.Мырыла, ул.Амгинская, д.42, здание администрации наслега, 23-141	с.Мырыла, ул.Амгинская, д.55, здание МБУ ДНТ им. Д.М. Васильева, 23-161	Николаева Марфа Гавриловна 89644256058	Вся территория Соловьевского наслега
12	Хакылахская	668	уч.Хакылах, ул.Хомлодова, д.10, здание школа-сада,	уч.Хакылах, ул.Хомлодова, д.10, здание школа-сада,	Федорова Верада Константиновна 89681515333	Вся территория участка Хакылах
13	Ууун-Кюельская	669	с.Ууун-Кюель, ул.Дычковского, д.73, здание СДК им. А.А. Сивцева,	с.Ууун-Кюель, ул.Дычковского, д.73, здание СДК им. А.А. Сивцева,	Сивцева Елена Исидоровна 89644240551	Вся территория Ууун-Кюельского наслега
14	Улахан-Кюельская	670	уч.Улахан-Кюель, ул.Мальникова, д.14, здание Улахан-Кюельской СОШ, 23-317	уч.Улахан-Кюель, ул.Мальникова, д.14, здание Улахан-Кюельской СОШ, 23-317	Кисилкова Кандыковна Петровна 89627382357	Вся территория участка Улахан-Кюель
15	Темновская	671	с.Огуур, ул.Н.И.Монастырева, д.13, здание школа-сада,	с.Огуур, ул.Н.И.Монастырева, д.13, здание школа-сада,	Новгородова Мария Васильевна 89644299597	Вся территория участка Тем
16	Бэрэнская	672	уч.Бэра, ул.Сивцева, д.14, Здание школа-сада, 20-213	уч.Бэра, ул.Сивцева, д.14, здание школа-сада, 20-213	Сивцева Валентина Юлиановна 89659940071	Вся территория участка Бэра
17	Телейская	673	с.Телей, ул.Телейская, д.41, здание администрации наслега, 27-338	с.Телей, ул.Улуу Сыылы, д.3, здание Телейской СОШ, 27-399	Беляева Мария Ивановна 89679131203	Вся территория Телейского наслега
18	Хатылынская	674	с.Харбала-1, ул.Партизанская, д.16, Здание Хатылынской СОШ, 25-324	с.Харбала-1, ул.Партизанская, д.16, Здание Хатылынской СОШ, 25-324	Дрягунова Наталья Егоровна 89241656874	Вся территория Хатылынского наслега
19	Юрюк-Кюельская	675	с.Юрюк-Кюель, ул.Сергеева, д.17, здание администрации наслега, 26-566	с.Юрюк-Кюель, ул.Сергеева, д.33, здание Хадарской СОШ, 26-582	Лубина Людмила Ивановна 89141020143	Вся территория Хадарского наслега
20	Ордакская	676	уч.Орга, ул. Ордакская, 21, здание школа-сада,	уч.Орга, ул. Ордакская, 21, здание школа-сада, 20-218	Пестерева Елдокия Васильевна 89241601101	Вся территория участка Орда
21	Хавыктырская	677	с.Туора-Кюель, ул.Комсомольская, 11 здание Администрации наслега, 26-624	с.Туора-Кюель, ул. Комсомольская, д.16, здания Хавыктырской СОШ, 26-643	Тургулбекова Вера Юрьевна 89627301707	Вся территория Хавыктырского наслега
22	Холголинская	678	с.Дирин, ул.Лаварева, д.22, здание ИЗО им. П.Т. Пиннигина, 20-024 ул.Лаварева	с.Дирин, ул.Маршанская, д.10, здание Диринской СОШ, 26-343	Посельская Дина Васильевна 89844205567	Вся территория Холголинского наслега
23	Мельдиковская	679	уч. Мельдикум, ул. И.Н. Тарабукина, 9, Здание МБУ ЦНТ Ураал, 20-222	уч. Мельдикум, ул. И.Н. Тарабукина, 9, Здание МБУ ЦНТ Ураал, 20-222	Пестерева Семён Николаевич 89627356313	Вся территория участка Мельдикум
24	Чапырская	680	с.Чапыр, ул.Филиппова, д.6, здание АТС, 26-740	с.Чапыр, ул. Е.Н.Филиппова, д.11, здание МБУ «Дом фольклора им. Р.А.Филиппова», 26-724	Гуляева Елизавета Степановна 89679133091	Вся территория Чапырского наслега
25	Центральная	681	с.Чурапча, ул.Карла Маркса, 25 здание МБУ КЦ «Айылгана», 1 этаж	с.Чурапча, ул.Карла Маркса, 25 здание МБУ КЦ «Айылгана», 1 этаж, тел.41-452	Коркина Аппатина Николаевна 89142962357	С южной стороны моста им. ДП Лаварева, далее по северной стороне ул. Ярославского до пересечения ул. Кроуликова, далее по восточной стороне ул. Кроуликова до пересечения ул. Г. Баширова, далее по северной стороне ул. Баширова до здания в мкр. Нидыли, по восточной стороне здания Нидыли до здания в мкр. Тыллыла, далее по северной стороне реки Нидыли до ул. Раба-ай, далее по восточной стороне обочины ул. «Ворыч-Туусу», вдоль берега реки Чурапча до моста им. ДП Лаварева.
26	Коралтинская	682	с.Чурапча, ул. Ярославского, д.63/1, здание улусной гимназии, 41-452	с.Чурапча, ул. Ярославского, д.63/1, здание улусной гимназии, 41-452	Игнарионов Дмитрий Андреевич 89142645487	С пересечения ул. Зрингизринкина и Тракторная вправо ул. Зрингизринкина и Лавина, далее по северной стороне ул. Лавина до пересечения ул. Кюель и Комсомольская. Далее по северной стороне ул. Пенна до пересечения ул. Кроуликова и Г. Баширова до здания в мкр. Нидыли, по восточной стороне здания Нидыли до здания в мкр. Тыллыла, по восточной стороне ул. Чурапча «Сылаи-Адыл» по восточной стороне обочины до западной части с. Чурапча до пересечения ул. Зрингизринкина и Тракторная
27	Марьядинская	683	с.Чурапча, ул.Октябрьская, д.32, здание Чурапчинской СОШ №1, 1 этаж, 41-228	с.Чурапча, ул.Октябрьская, д.32, здание Чурапчинской СОШ №1, 1 этаж, 41-228	Тимофеева Оксана Ивановна 89142928499	С северной стороны моста им. ДП Лаварева вдоль северной берега р. Кюель по западной стороне ул. «Камули» по южной стороне ул. Ярославского до пересечения с ул. Кроуликова, далее по восточной стороне ул. Кроуликова до пересечения ул. Пенна до пересечения ул. Тракторная, вправо Мельдикум до пересечения ул. Тракторная до пересечения ул. К.Маркса, далее по западной стороне ул. К.Маркса до моста им. ДП Лаварева
28	Чаранская	684	с.Чурапча, ул.Ленна, д.19 здание Агентства по развитию сельского хозяйства	с.Чурапча, ул.Ленна, д.19, здание Агентства по развитию сельского хозяйства	Игнатьев Николай Викторович 89142908087	От южной стороны моста им. ДП Лаварева и по восточной стороне ул. К.Маркса до пересечения ул. К.Маркса и Тракторная. Далее по северной стороне ул. Тракторная обочины территории аэропорта, и восточная обочина ул. аэропорт, РС, и далее по южной стороне ул. Комсомольская до моста им.ДП Лаварева
29	Новгородская	685	с.Чурапча, ул.Спортивная, д.6, здание ГБОУ РС(Я) «Чурапчинская республиканская спортивная средняя школа-интернат спортивного резерва им. Д.П.Коркина»	с.Чурапча, ул.Спортивная, д.6, здание ГБОУ РС(Я) «Чурапчинская республиканская спортивная средняя школа-интернат спортивного резерва им. Д.П.Коркина»	Копорезникова Семён Михайлович 89142869203	С моста Чурапча-Тыллыла вдоль северной берега оз. Чурапча до южной ул. Коркина обочины всей территории школы – интернат и поселка «Зрингизринкина», далее обочина северную часть мкр. Мурун. Тыллыла до границы территории школы закрывая через северную сторону реки Нидыли до моста Чурапча-Тыллыла.
Итого:						

Амма орто оскуолатыгар үлэлээбит сылларым

Мин 1966 сыллаахха, райком бюротун уураабынан Амма орто оскуолатыгар дириэктэринэн ананан үлэли илбитим. Бу оскуола уопсайа 8 сыл үлэлээбитим. Мин иннибинэ Петр Егорович Попов үлэлээбитэ. Сүрдээх көнө сүрүннээх, кизин билиилээх, үлэһит уонна оскуола үлэтин үчүгэйдик билэр буолан, педкэлэктиип оннун булбут, тигинэчи үлэли олорор кэмэ этэ. Оскуола орто оскуола буолбутугар Петр Егорович ситэтэ суох үрдүк үөрэхтээгин иһин уураллыттар этэ. Орто оскуола дириэктэринэн үрдүк үөрэхтээх киһи үлэлиэхтээх дьэн ирдэбил турара. Каадыр да өттүнэн үгүс сылларга манна үлэлээбит, оройуонна биллэр уопуттаах учууталлар бааллара. Он курдук, Михаил Дмитриевич Неустроев, Сергей Осипович Васильев, Михаил Родионович Сысолятин, Афанасий Васильевич Попов, Иван Еремеевич Саввин, Муза Михайловна Васильева (Необутова), Мария Прокопьевна Захарова, Марфа Семеновна Попова, Мария Степановна Слепцова үлэлиллэрэ. Бастаан кириибэр дириэктэри үөрэх чааһыгар солбуйааччы Сергей Осипович, чаччы киһи тоҕло көрөр, олус интеллигентнэй көрүннээх киһи көрсөн кэпсэттэ. Бастаан көрөн баран, тыйы, бу туох үлүгүрдээх дьону анаабака, аата миигин киллэрдэхтэрэ дьэн санаалар кириэтэллэр. Сергей Осипович оскуоланы, интэринээт дьылларын көрдөтөөтө. Ханнык каадыр тийбэтин, ону туруорсуохтааххын дьэн эттэ уонна күһүн эрдэ собуу кириэн үлэбин тутуохтаахпын сүбэлээтэ.

Кассирдыын 6 киһи оскуолалары үлэлэстэн көрөллөрө. Үлэбин уруока олорууттан саҥалаабытым. Завуч Сергей Осиповичка сүбэлэстэн, оскуола бастын учууталларын уруоктарыгар сылдьан барбытым. Үөрэнэ кириэбин дьэн уруогу улаханньык ырыппалпын, хата элбэх ыйытылардаах, сүбэлэтэрдээх буолааччыбын. Бастагы сылбар бары учууталларга 3-түү, 4-түү уруоктарга сылдьан, хайдах үөрэтэр учууталлардаахпын син биллим. Манна бастагы учууталлыыр сылбар Чурапчы орто оскуолатыгар завучтаабытым улаханньык көмөлөспүтэ. Оччолорго дириэктэрдээх, завучтарга аналлаах оройуоннаабы да, өрөспүүбүлүкэтээби да сэмминээрдэр сотору-сотору буолаллар этэ. Онно барытыгар көтүлүккэ сылдьар этим.

Аны саҥа 320 мистэлээх оскуола тутуута саҥаламмыта. Маһа барыта кэрдиллэн, таһыллан 2 пилорама субуруччу турар алааһыгар кириэн сытара. Бэйэбит дьоммут мындааайылар туттуттара. Тутуу инженеринэн Иннокентий Егорович Кожуров этэ. Оскуола тутуутун кини иилээн-саҥалаан ыппыта. Тутууга кэлбит нууччалар биригэздэллэрэ ити үлүгүрдээх улахан оскуола ақылаатын түһэриэхтээх сыбаайаларын иһин эргиччи ханааба курдук сүрдээх дириэктэри хаспыттара. Колхуос дьаһалтата миигин көрө, туох наадатын билэ, көмөлөһө сылдьарбар дьаһайбыта. Онон куруук билсэ, үлэһиттэри кытта кэпсэтэ сылдьар этим. Иккис-үһүс сылыгар саҥа оскуола сотору кэминэн үлэбэ кириэрэ биллэн

барбыта. "Ленин" колхуос бырабылыанньатын Е.С. Николаев оскуолаба Саҥа «Беларусь» тыраахтары аналлыта. Үлэлээбитим иккис сылыгар сабыс - саҥа ГАЗ-51 массыынаы бэрдэрбитэ. Оскуола матырыйаалынай баазата бөдөрүүрүгэр кини курдук кыһаллар үгүс үтүөлээх салайааччыга кэлин түбэһэн көрбөтөбүм. Биһиги саҥа оскуолаба бастагыттан кабинеттарынан үөрэтиини киллэрэргэ сүбэлэспиппит. Итини педсэбизкэ туруорбуппут. Мэнэ Ханаласка кирибитин истэн, оройуоннары кытта кэпсэтиилэр кэннипэригэртэн мэнэлэр Табаба орто оскуолатыгар сылдьарбытын эттилэр. Оскуола сүбэлэспит этэ. Муза Михайловна, Матрена Михайловна уонна мин Табабалаабыппыт. Көрөн, үөрэтэн кэлэн баран, педсэбизкэ илдьиритһин, тугу оносторбутун, буларбытын сүбэлэспиппит. Колхуос бэс маһынан толору хааччыллыбыт, хас да уус дьонноох уһанар мастерскойдааба. Ону кабинеттары снорууга анаан биэрдиһэр. Онон кабинетка туох онотук баар буолуохтаабын хас биирдии учуутал былааннаахтаах. Тэринэн, оностон үөрэниибит бастагы сылыгар, үөрэх оройуоннаабы салаатын үлэһиттэрэ кириэн көрөн баран, сөбүлээн, оскуола дириэктэрдэрин манна ыгыран сэмминээр ыттылар. Мин кэлин собуруу уобаластарынан кабинетнай систимээнэн үөрэниини анаан баран көрөн кэлбитим. Биһинэ итэбэһэ үгүс этэ. Онон автоматиканы кыһа туталлар эбит. Бири японканы баттаатахха экран тахсан кэлэр, иккиһи

баттаатахха түннүктэр сабыыларга түһэн сабыллан хаалар, үсүһү баттаатахха киһи кэстүбүтүнэн барар. Итилэри кэлин туттубуппут. Оччолорго нэһилиэккэ ыттылар уопастыбаннай үлэлэри барытын оскуола учууталлара сүгэллэрэ. Ону таһынан кырдыабас учууталлар пьесалары туруоралларын олус сөбүлүүллэрэ. Манна көбүлээччилэринэн Михаил Дмитриевич, Сергей Осипович, Мария Степановна, эдэрдэртэн Пантелеймон Пантелеймонович, Гаврил Гаврильевич буолаллара. Оскуола эдэр, эрчимнээх каадырдарынан ханаан испитэ Андрей Алексеевич Попов, Николай Васильевич Попов, Александр Миронович, Ксения Анисимовна Хатылыковтар, Антонина Захаровна, Пантелеймон Пантелеймонович Потаповтар, Мария Дмитриевна, Виталий Михайлович Неустроевтар, Любовь Николаевна Носова, Лина Семеновна Абрамова, Любовь Алексеевна Дюдорова уо.д.а. Кинилэр кэлин араас оройуоннарга, өрөспүүбүлүкэбэ да бастын учууталларынан биллибиттэрэ. Аммам оскуолатын педагогическай кэлэктиипэ үлэбэ үөрэтэн, Хатылыга дириэктэринэн үлэли сылдьан, РСФСР үтүөлээх учуутала ааты ылар, РСФСР учууталларын сьёһин дэлэгээтэ буолар чизэскэ тигистэбим.

Аны 75 мистэлээх интэринээт дьыэтэ тутуллан, үөрүү-көтүү буолбута. Кыраайы үөрэтэр мусуойга аналлаах балаан тутуллан, Мария Степановна салаататынан үлэлээбитэ. Уочаракка 12 кыбартыыралар учууталлар уопсайдарын тутуутун кэпсэтэ, куоракка кириэтэлээбитим да, партия оройуоннаабы бюротун уураабынан Хатылыга дириэктэринэн көһөрбүттэрэ.

Оччолорго 1966-1974 сс. Чурапчыга тахсар суол бырыы да бадараан буолан олус эрдээбэ. Колхуоска бири танкекка дьэн туохха да иннибэт тэриллээх этибит. Он улахан мунньахтарга эрэ Одьулуунтан кэлэн таһаарара. Мин сайын кураан кэмигэр бэлисипэтинэн, ардахтар кэннипэригэртэн сатыы сылдьарым. Хата, оччолорго Баһылай Алааһыгар ыаллар, маһаһыан бааллара абырыыра. Мындааайыга үөрэнэр сорох оболор дьонноро кыһыннары-сайыннары онно олороллоро. Соросор оболорбун кытта аргыстаһар этим. Үөрэх оройуоннаабы салаатын, оройуон араас мунньахтара сотору-сотору буолаллара, онно барытыгар ыгыран иһэллэрэ. Мин пионер курдук барытыгар баран иһэр этим. Онон Мындааайы-Чурапчы икки ардыгар сатыы сылдьыы амтанын билбэхтэспит киһибин.

Мындааайы - кэргэммин Анна Дмитриевнаны кытта ыал буолбут, түөрт оробуттан үһэ онно төрөөбүт, бэйэм олохпор эмиз саамай сырдык, хаһан да умнуллубат өйдөбүлү хааларбыт үтө сирбинэн буолар.

Дмитрий ЧЕЧЕБУТОВ,
РСФСР үтүөлээх учуутала,
Чурапчы улуунун,
Хатылы нэһилиэгин Бочуоттаах
олохтообо.

— ГИМС ПРЕДУПРЕЖДАЕТ —

Охотник, соблюдай меры безопасности

В связи с разрешением осенней охоты на водоплавающую дичь, начинается массовый выход охотников на водные объекты. Чурапчинский инспекторский участок Центра ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я) напоминает о необходимости соблюдения каждым охотником правил техники безопасности при обращении с огнестрельным оружием, при разведении костра и правил поведения на воде. Если вы выезжаете на охоту на маломерных судах, не забываем взять с собой все документы необходимые для предъявления инспекторам по маломерным судам и спасательные жилеты на каждого охотника. С наступлением первых осенних заморозков, снижается температура воды. Чтобы доставать добытую водоплавающую дичь используйте древесную или резиновую лодку, обязательно одевайте спасательный жилет. Ни в коем случае

не лезьте в холодную воду, без снаряжения. Это может привести чрезвычайным ситуациям на водных объектах. Желательно на охоту выезжайте с напарником, всякий раз напоминайте своим родным и близким примерный маршрут вашей охоты. Если случилась беда - не теряйте разум, используйте все возможные пути спасения жизни человека, при выходе из воды обязательно смените одежду, если рядом нет охотничьей избушки, разведите костер согрейтесь и просушите мокрую одежду. Перед выходом на охоту, запасайтесь дополнительной спичкой упакованной в водонепроницаемый материал и сменную одежду. Соблюдение правил поведения на водных объектах во время охоты, выполнение элементарных мер осторожности - залог вашей безопасности !!!

Трофим ЛЫТКИН,
ВрИО руководителя Чурапчинского инспекторского участка
Центра ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я) Госинспектор.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Талталлаах кэргэммин, абабытын, эхэбитин, хос эхэбитин, убайбытын, Болугур нэһилиэгин олохтообун, Хому көһөрүллүү кыттылаабын, үлэ бэтэрээнн СЕМЕН ИННОКЕНТЬЕВИЧ ДЯЧКОВСКАЙЫ үбүлүүдүнэн итилик-истинник эбэрдэлиибит!

Баарабыт чэгийн доруубуйаны, үгүс үөрүүлэх түгэннэри, уфун, дьоллоох олобу баарабыт! Күндү киһибит, биһигиниин тэннэ куруук үөрэ-көтө, этэннэ сырыт! Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамньын иһин барба махталбытын тизрэдбит!

Кэргэнин, оболорун, сизэннэрин, хос сизэнн Дьячковскайдар, Никитиннэр, Федоровтар, Поповтар.

ЗАЙМ
ПЕНСИОННЫЙ

66%
ГОДОВЫЙ
ПРОЦЕНТ

ДЕНЕЖНЫЙ
ПОТОК

с. Чурапча ул. ЛЕНИНА, 51
8 (4115) 14-24-11, 8 (984) 117-41-20 здание Сбербанка

УСЛОВИЯ ЗАЙМА: ПРОЦЕНТА СТАВКА 66% ГОДОВЫЙ, КОМИССИЯ ЗА ВЫДАЧУ 5% ОТ СУММЫ ВЫДАЧИ. СУММА ЗАЙМА ОТ 50 000 - 200 000 РУБЛЕЙ, СРОК 3, 6, 12, 18, 24, 36 МЕСЯЦЕВ. ЗАЕМ ПРЕДОСТАВЛЯЕТСЯ В РОССИЙСКИХ РУБЛЯХ, ПЛАТЕЖИ ЗАЕМЩИКА ПО ДОГОВОРУ: ЕЖЕМЕСЯЧНО ОПЛАЧИВАЕТСЯ СУММА ЗАЙМА РАВНЫМИ ЧАСТЯМИ, СУММА НАЧИСЛЕННЫХ ПРОЦЕНТОВ НА ОСТАТОК ЗАДОЛЖЕННОСТИ. ТРЕБОВАНИЯ К ЗАЕМЩИКАМ - ВОЗРАСТ ОТ 21 ДО 73 ЛЕТ, ЯВЛЯЕТСЯ ПЕНСИОНЕРОМ, ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАЙМА - НЕ ТРЕБУЕТСЯ. В СЛУЧАЕ ПРОСРОЧКИ ПРОЦЕНТЫ НА СУММУ ДОЛГА НАЧИСЛЯЮТСЯ ШТРАФ ЗА НЕИСПОЛНЕНИЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ 20% ГОДОВЫХ ОТ СУММЫ ПРОСРОЧЕННОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ, БЕЗ ПОРУЧИТЕЛЕЙ РАССМОТРЕНИЕ ЗАЙМКИ ДО 30 МИНУТ, ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ МИКРОКРЕДИТНАЯ КОМПАНИЯ "ДЕНЕЖНЫЙ ПОТОК", 677009, г. Якутск, ул. Дзержинского д. 31, ПОМЕЩЕНИЕ 4, ОГРН 1131447013390, ИНН/КПП 1435272063/143501001, СВИДЕТЕЛЬСТВО О ЗАПИСИ В РЕЕСТРЕ МФО №65130369604292. РЕКЛАМА.

Таатта улууһун олохтообо, Н.Д. Субуруускай аатынан сохуоска өр сылларга үлэлээбит Хатылы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтообо

ЕФИМОВ Егор Егорович

Ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Евдокия Михайловнага, кыһыгар Анна Егоровнага, уолаттарыгар Иван Егоровичка, Андрей Егоровичка, кинилэр дьиз кэргэнигэр, сизэннэригэр дириг кутурбаммытын тизрэдбит.

Хатылы нэһилиэгин дьаһалтата.

Хатылыттан төрүттээх Дьокуускай куорат олохтообо, күтүөппүт ПОПОВ Степан Федотович – Айыы Сизн

уһунуук, ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, балтыбытыгар Александр Романовна Поповага, кыһыгар Саргылаанага, уолугар Айаанна дириг кутурбаммытын тизрэдбит.

Чурапчыттан Дьячковскайдар, Поповтар, Архиповтар, Мырылаттан Дьячковскайдар, Дьокуускайтан балтылара, бырааттара.

Талталлаах кэргэним, абабыт, эхэбит, хос эхэбит, Чурапчы нэһилиэгин Мурун Тыымпыа кырдыабас олохтообо, үлэ бэтэрээнэ, бочуоттаах кырдыабас суоппар

ИВАНОВ Семен Николаевич

Бу дьыл атырдыах ыйын 8 күнүгэр уфун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын билэр дьонугар, үөлээннээхтэригэр, аймахтарыгар диригник курутууан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ Альбина Петровна, оболоро, сизэннэрэ, хос сизэннэрэ. Кутурбаннырын тизрэдэллэр:

- Хатылыттан төрүттээх Чурапчы нэһилиэгин олохтообо, тыыл, үлэ бэтэрээнэ Иванов Семен Николаевич ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан, бары оболоругар, сизэннэригэр, чугас аймахтарыгар, санаастарыгар Альбина Петровнага Дьокуускайтан, Чурапчыттан Лазаревтар, Габышевтар, Дьячковскайдар.

- Чурапчы нэһилиэгин Мурун Тыымпыа олохтообо, промкэмбинээккэ өр сылларга бииргэ үлэлээбит доьордору Иванов Семен Николаевич ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, оболоругар, сизэннэригэр промкэмбинээккэ бииргэ үлэлээбит доьоттору Мотрена Титовна Местникова, Анна, Гурий Монастыревтар, Клара, Мария Монастыревалар.

- Тапталлаах абата, Чурапчы нэһилиэгин Мурун Тыымпыа түөлбэтин кырдыабас олохтообо, промкэмбинээт бэтэрээнэ, сэрии сылларын обото Иванов Семен Николаевич ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, уолугар Семен Семенович Ивановка, оболоругар, сизэннэригэр, хос сизэннэригэр "Маарыкчаан" коллекционердар түмсүүлэрэ.

- Тапталлаах кэргэнэ, эһэлэрэ, ДОК бэтэрээнэ Иванов Семен Николаевич ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Альбина Петровнага, бииргэ үлэлиир кэлиэгэлэригэр, сизэннэр Розита Степановнага, оболоругар, бары сизэннэригэр Чурапчытаагы УПК кэлэктиибэ.

- Күндү үөлээннээхтэрэ, доьордору Иванов Семен Николаевич ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Альбина Петровнага, оболоругар, сизэннэригэр, аймахтарыгар, Роман Семенович, Надежда Семеновна Курдаровтар.

ОСТОРОЖНО, МОШЕННИКИ!

ОМВД России по Чурапчинскому району предупреждает! В настоящее время мошенничество с использованием информационных телекоммуникационных систем становится популярным на территории России и Республики Саха (Якутия). Кроме того, мошенники стали звонить с подменных телефонных номеров закрепленных за правоохранительными органами.

Если Вам позвонили с незнакомого номера, убедительно рекомендуем: спросить у звонящего его имя, фамилию и должность; уточнить из какого отдела вам звонят; перезвонить в этот отдел при этом набрав номер телефона самостоятельно, узнать работает ли у них такой сотрудник и попросить соединить вас с ним.

К примеру: гражданке С. на её мобильный телефон позвонил неизвестный гражданин, представившись сотрудником банка и сообщив ей о том, что якобы на её имя поступила заявка на кредит. Потерпевшая сначала не поверила мошеннику. Далее для убедительности мошенник сказал ей, что с ней свяжется сотрудник Федеральной службы безопасности, который непосредственно занимается расследованием этого дела. Вскоре на её номер поступил звонок со стационарного телефона. Позвонивший представился сотрудником ФСБ и разъяснил ей, что если она хочет уберечь деньги, то ей необходимо четко и быстро выполнить указания сотрудника банка. Потерпевшая просмотрела через интернет (в частности через приложение GOOGLE) номера стационарных телефонов ФСБ, среди них она нашла тот самый номер с которого ей только что позвонили (к сожалению, даже в указанном приложении мошенники ухитрились зарегистрировать свой телефон как действующий номер ФСБ). Далее попав в ухищренную ловушку мошенников, потерпевшая действовала по их инструкции и перевела 69000 рублей.

Помните!!! - сотрудники правоохранительных органов никогда не просят граждан совершать какие-либо переводы денежных средств или называть кому-либо данные банковских карт.

Василий МОНАСТЫРЕВ,
оперативный дежурный.

--- ВЫБОРЫ -- 2021 ---

СООБЩЕНИЕ О ПРИЕМЕ ЗАЯВОК

Редакция государственного периодического печатного издания газеты «Сана олох» сообщает о приеме письменных заявок, поданных уполномоченными представителями политических партий, зарегистрированными кандидатами, на участие в жеребьевке для определения даты публикации предвыборных агитационных материалов на платной печатной площади. Письменные заявки принимаются на адрес электронной почты sanaoloh@mail.ru, или по адресу нахождения редакции с. Чурапча, ул. Карла Маркса 26а. Заявки принимаются в рабочие дни, с 9.00 до 18.00 ч. в срок до 15.08.21.

Жеребьевка на бесплатные и платные печатные площади для опубликования агитационных материалов в газету «Сана олох» состоится 17 августа 2021 года в 11 часов по адресу с. Чурапча, улица Карла Маркса, дом 26 «а» (здание редакции газеты «Сана олох»).

Людмила ГОРОХОВА,
главный редактор «Сана олох».

Истинник саныыр бииргэ үөрэммит табаарыспыт

ТОЛСТОУХОВ Егор Егорович

Ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тизрэдбит.

Мугудай орто оскулатын 1970с. выпуһа.

Чурапчы улууһун Хадаар нэһилиэгин олохтообо, үлэ бэтэрээнэ

ЧУВАШОВА Вера Иннокентьевна

Бу дьыл атырдыах ыйын 11 күнүгэр сохумардык ыалдьан олохтон туораабытын бары билэр дьонугар диригник курутууан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, уола, сизэннэрэ, бииргэ төрөөбүттэрэ.

Кутурбаннырын тизрэдэллэр:

- Хадаар нэһилиэгин олохтообо Чувашова Вера Иннокентьевна ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, уолугар, сизэннэригэр, аймахтарыгар С.Д. Флегонтов аатынан Хадаар оскулатын кэлэктиибэ.

- Бииргэ төрөөбүт балта Чувашова Вера Иннокентьевна ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, ытыктыыр санаастарыгар Прасковья Иннокентьевнага уонна кини дьиз кэргэнигэр Луковцевтар, Ноевтар.

Күндү киһибит, Чурапчы нэһилиэгин олохтообо

ЗАХАРОВА Яна Ивановна

Ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытын билэр дьонугар, аймахтарыгар диригник курутууан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, кыһа, уолаттара, кийинттэрэ.

Кутурбаннырын тизрэдэллэр:

- Тапталлаах ийэтэ Захарова Яна Ивановна ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, бииргэ үлэлиир кэллээгэлэригэр Леонид Станиславович Захаровка, чугас дьонугар, аймахтарыгар Чурапчытаагы кини балыһа кэлэктиибэ, профсойууһа.

- Ыкса ыаллара Захарова Яна Ивановна ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, оболоругар, сизэннэригэр, чугас аймахтарыгар Ыкса ыаллара.

- Ытыктыыр балтылара, эдьийдэрэ Захарова Яна Ивановна ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, оболоругар, сизэннэригэр Тоскинар.

- Күндү тапталлаах кэргэнэ, ийэлэрэ Захарова Яна Ивановна ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, ытыктыыр күтүөттэригэр Леонид Станиславовичка, кыһастарыгар Мария Дмитриевнага, кэргэнигэр Станислав Трофимовичка, күтүөттэрин бары бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар Тааттаттан Т.И. Бястинова, И.Н. А.Н., Е.В. Чемпиннэр, И.В. Тюнпорядова, Л.А. Константинова, Е.В., А.А. Ващенкоар, В.П., Р.Н. Егоровтар, М.И., В.М. Никоновтар.

- Күндү тапталлаах балтылара, эдьийдэрэ Захарова Яна Ивановна ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Станислав Трофимовичка, оболоругар Катяга, Леняга, Стаска, Петяга убайа Баанья, эдьийэ Люция уонна кини оболоро, сизэннэрэ.

Ген. диригээр - Н.М. СТРУЧКОВА.
Кылаабынай эрдээкээр - Л.В. ГОРОХОВА.
1-кы категориялаах эрдээкээр - А.Н. ЗАХАРОВА.
Кэрэстэдьикэн - С.А. ЖЕНДИНСКЭЙ.
Таначчы - Л.К. ПОПОВА.
Бэчээтээнчи - С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийээн таһаараччылар: СӨ Ырабылталыстыбага, Саха Өрөспүүбүлүтэтин "Сахабачыт" Судаарыстыбаннай автономнай тарилтата.
677000, Дьокуускай к., Ордукмундэ ул. 31, 124 кэб.
тэл.факс: (411-2) 34-39-17 e-mail: sakhabachet@mail.ru.
Российская Федерация Россия Федерация СӨ сайламталар
2020 с. Өс ыйын 3 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ
- ПИ №174-00559.

Эрдээксийэ аадырыһа:
678570, Чурапчы сэл., Карл Маркс ул., 26 "а".
Телууөннэрэбит:
Эрдээкээр - 41-332,
опделтар - 41-205.
E-mail: sanaoloh@mail.ru,
сайт: sanaoloh.ru,
Instagram: @sanaoloh

Бачыкка сакаас: № 53 (11806)
Кээмэйэ: 2 бач., диис
Ахсаана 1150. Халыыт сыаната: 20
Даттар, сураар, элээр, сана, редакция
показателлар, лопдой сол тубайтар
букайыкка: Сураар, кыһалар, кыһалар
кырдыабаскылар, кыһалар, кыһалар, кыһалар
бачыкка